EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 30.7.2025.
COM(2025) 443 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Godišnje izvješće za Fond solidarnosti Europske unije 2021. – 2022.

SADRŽAJ

Uvod 2
Zahtjevi zaprimljeni 2021. i 2022. 2
- *2021.* 2
- *2022.* 6

Financiranje 7
Zaključenja 9
- *Zaključenja iz 2021.* 9
- *Zaključenja iz 2022.* 9

Zaključci 10

UVOD

Člankom 12. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenog 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije[1] („Uredba”) utvrđeno je da Komisija Europskom parlamentu i Vijeću mora podnijeti izvješće o aktivnostima Fonda u prethodnoj godini. U tom se izvješću opisuju aktivnosti Fonda solidarnosti EU-a („FSEU”) u 2021. i 2022. Sadržava i sažetak zahtjeva koji su zaprimljeni 2021. i 2022. i zaključenih predmeta tijekom izvještajnog razdoblja. Komisija je ocijenila sve zahtjeve u skladu s kriterijima utvrđenima u Uredbi.

Komisija je **2021.** zaprimila **deset novih zahtjeva** za financijske doprinose iz FSEU-a, i to od Belgije (bujične poplave), Njemačke (bujične poplave), dva od Grčke (potres na Kreti i potres na Samosu), Španjolske (erupcija vulkana), Hrvatske (potres), Cipra (šumski požari), Luksemburga (bujične poplave), Nizozemske (bujične poplave) i Austrije (bujične poplave). Četiri zahtjeva odnosila su se na „prirodne katastrofe velikih razmjera”, tri na „regionalne prirodne katastrofe”, a tri na „prirodne katastrofe u susjednoj zemlji”.

Zahtjev Cipra zbog suše i šumskih požara u lipnju 2021. nije ispunjavao kriterije prihvatljivosti za pomoć iz FSEU-a te stoga nije prihvaćen.

Španjolska, Hrvatska i Grčka (u oba zahtjeva) zatražile su predujmove. U roku od nekoliko tjedana od primitka zahtjeva Komisija je odobrila sve predujmove i isplatila ukupno približno 47,8 milijuna EUR.

Provedbena odluka o potresu na Samosu u Grčkoj donesena je u lipnju 2021. Provedbena odluka o potresu u Petrinji u Hrvatskoj donesena je u prosincu 2021. Provedbene odluke o ostalih sedam uspješnih zahtjeva 2021. (Belgija, Njemačka, Grčka (Kreta), Španjolska, Luksemburg, Nizozemska i Austrija) donesene su u prosincu 2022. Nadalje, Komisija je 2021. zaključila tri predmeta FSEU-a.

Komisija je **2022.** zaprimila **dva nova zahtjeva** za financijske doprinose povezane s prirodnim katastrofama, i to od Italije (poplava) i Rumunjske (suša). Rumunjski zahtjev odnosio se na „prirodnu katastrofu velikih razmjera”, a talijanski na „regionalnu prirodnu katastrofu”. Odgovarajuće provedbene odluke donesene su u prosincu 2023. Nadalje, Komisija je 2022. zaključila tri predmeta FSEU-a.

U Prilogu I. navode se pragovi štete za mobilizaciju FSEU-a za „katastrofe velikih razmjera” primjenjivi 2021. i 2022. Prilog II. sadržava pregled zahtjeva odobrenih 2021. i 2022., kao i relevantne financijske informacije.

ZAHTJEVI ZAPRIMLJENI 2021. I 2022.

- ***2021.***

  Komisija je 2021. zaprimila deset novih zahtjeva za financijski doprinos iz FSEU-a. Komisija ih je sve zaprimila u zakonskom roku od „najkasnije 12 tjedana nakon prvog nastanka štete” (članak 4. stavak 1. Uredbe). Jedan je zahtjev odbijen: Cipar nije ispunio kriterije prihvatljivosti za pomoć iz FSEU-a jer iznos izravne štete prouzročene katastrofom nije dosegnuo relevantni prag. Četiri zahtjeva odnosila su se na „katastrofe velikih

[1] Uredba Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenog 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije (SL L 311, 14.11.2002., str. 3.), kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 661/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. (SL L 189, 27.6.2014., str. 143.) i Uredbom (EU) 2020/461 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. ožujka 2020. (SL L 99, 31.3.2020., str. 9.).

razmjera", tri na „regionalne katastrofe", a tri su se temeljila na odredbama za „katastrofe u susjednoj zemlji".

Komisija je 14. lipnja 2021. donijela provedbenu odluku o dodjeli financijskog doprinosa iz FSEU-a za grčki potres (Samos), a 23. lipnja 2021. za hrvatski potres. Nadalje, u prosincu 2022. donijela je provedbene odluke o dodjeli financijskih doprinosa iz FSEU-a za sedam uspješnih zahtjeva (Belgija, Njemačka, Grčka (Kreta), Španjolska, Luksemburg, Nizozemska i Austrija), koji su obrađeni zajedno u jednom paketu.

GRČKA – POTRES NA SAMOSU

U listopadu 2020. u Grčkoj se dogodio potres jačine 6,9 Mw[2] na sjevernoegejskim otocima Samosu, Ikariji i Hiosu. Tsunami se proširio na razna područja u sjevernom dijelu Samosa. Nekoliko je ljudi izgubilo život, a više od 300 javnih i privatnih zgrada pretrpjelo je štetu. Otprilike 2000 – 3000 osoba suočilo se sa stambenim problemima zbog katastrofe.

Grčka je 22. siječnja 2021. podnijela zahtjev za doprinos iz FSEU-a za financiranje hitnih operacija i operacija oporavka nakon potresa. Grčka je svoj zahtjev podnijela u pogledu regionalne katastrofe koja je pogodila jednu regiju razine NUTS[3] 2 (Voreio Aigaio/EL41) te je ukupnu izravnu štetu procijenila na 101 252 020 EUR. Grčka je u svojem zahtjevu zatražila isplatu predujma.

Provedbenom odlukom C(2021) 1623 od 8. ožujka 2021. Komisija je Grčkoj dodijelila predujam u iznosu od 253 131 EUR, a iznos je isplatila 26. ožujka 2021.

Na temelju prijedloga Komisije COM(2021) 201 od 24. ožujka 2021. proračunsko tijelo odobrilo je Grčkoj 20. svibnja 2021. isplatu od 2 531 301 EUR iz FSEU-a. Komisija je 14. lipnja 2021. donijela Provedbenu odluku C(2021) 4439 o dodjeli financijskog doprinosa iz FSEU-a. Nakon toga je 5. srpnja 2021. isplaćen iznos od 2 278 170 EUR.

HRVATSKA – POTRES U PETRINJI

Hrvatsku su pogodila dva niza razornih potresa. Prvi je pogodio grad Zagreb i okolicu u ožujku 2020. Drugi je pogodio grad Petrinju i područje Sisačko-moslavačke županije od prosinca 2020. do siječnja 2021. Ukupna procijenjena šteta te dvije serije potresa iznosila je više od 17 milijardi EUR. Stanje je bilo dramatično jer je u katastrofama oštećeno otprilike 26 000 zgrada. Susjedne zemlje, kao što su Italija, Mađarska, Austrija i Slovenija, brzo su poslale opremu za hitne slučajeve u pogođena područja. Potresi su uništili velik dio infrastrukture i ostavili mnoge ljude bez domova. Prema navodima hrvatske vlade izravna šteta prouzročena potresom u Petrinji dosegnula je 5,5 milijardi EUR. Prema zahtjevu Hrvatske od 10. lipnja 2020., kojim je zatražena isplata predujma, dogodila se katastrofa velikih razmjera.

Provedbenom odlukom C(2021) 4648 od 23. lipnja 2021. Komisija je Hrvatskoj dodijelila predujam u iznosu od 41 325 507 EUR te je taj iznos isplatila u kolovozu 2021.

Na temelju prijedloga Komisije COM(2021) 963 od 29. listopada 2021. proračunsko tijelo odobrilo je Hrvatskoj isplatu od 319 192 359 EUR iz FSEU-a. Komisija je 22. prosinca 2021. donijela Provedbenu odluku C(2021) 9816 o dodjeli financijskog doprinosa iz FSEU-a. Preostali iznos od 277 866 852 EUR isplaćen je u prosincu 2021.

[2] Stupnjevi momentne magnitude prema grčkom Institutu za geodinamiku i Euromediteranskom institutu.
[3] Statistička nomenklatura teritorijalnih jedinica.

BELGIJA, NJEMAČKA, LUKSEMBURG, NIZOZEMSKA I AUSTRIJA (BUJIČNE POPLAVE); GRČKA (POTRES); ŠPANJOLSKA (ERUPCIJA VULKANA)

- Poplave u zapadnoj Europi:

  U ljeto 2021. Belgija, Njemačka, Luksemburg, Nizozemska i Austrija bile su pogođene teškim poplavama s razornim posljedicama. Poplave su uzrokovane ekstremnim vremenskim prilikama. Najmanje 243 osobe izgubile su život, a tisuće su evakuirane iz svojih domova. Lokalna infrastruktura pretrpjela je ozbiljnu štetu, a turistička industrija pretrpjela je i velik financijski gubitak jer su se poplave dogodile usred turističke sezone.

- Vulkanska erupcija u Španjolskoj:

  U rujnu 2021. na otoku La Palmi došlo je do vulkanske erupcije nakon što je tjedan dana ranije zabilježena intenzivna seizmička aktivnost, pri čemu su se dva potoka lave kretala prema moru. Lava je prekrila više od 1000 hektara i uništila više od 3000 zgrada i nekoliko obližnjih gradova. Erupcija je pogodila otprilike 7000 lokalnih stanovnika. Trebalo ih je evakuirati i opskrbiti sigurnosnom opremom kako bi ih se zaštitilo od štetnih plinova koje je vulkan ispuštao za vrijeme erupcije.

  Prema navodima vlade Kanarskih otoka šteta je iznosila više od 1 milijarde EUR. Španjolska vlada podnijela je zahtjev za doprinos iz FSEU-a u prosincu 2021.

- Potres u Grčkoj:

  U rujnu 2021. razoran potres pogodio je grčki otok Kretu. Jedan je čovjek izgubio život u rušenju hrama, a ozlijeđeno je 36 osoba. Više od 5000 zgrada na otoku oštećeno je ili proglašeno nesigurnima za upotrebu. Potres se smatra najjačim potresom u Grčkoj još od početka 20. stoljeća. U tisućama kuća više se nije moglo živjeti, a tisuće javnih zgrada postale su neprikladne za svoju namjenu nakon katastrofe.

  Grčka je u prosincu 2021. podnijela zahtjev za potporu iz FSEU-a. Grčka nadležna tijela tvrde da je ukupna šteta iznosila 143 420 124 EUR i stoga se ta katastrofa smatrala „regionalnom prirodnom katastrofom”.

Procjena i financiranje:

Početkom listopada 2021. Komisija je zaprimila zahtjeve pet država članica za doprinose iz FSEU-a u vezi s poplavama iz srpnja 2021. te zahtjeve iz Španjolske (erupcija vulkana) i Grčke (potres). Kako bi se zajamčilo jednako postupanje, Komisija je te zahtjeve obradila u jednom paketu. Nakon prvotnog zahtjeva nekoliko država članica ažuriralo je svoje procjene štete u srpnju 2022.

Španjolska i Grčka zatražile su predujam, a ukupna šteta prijavljena u sedam pogođenih zemalja iznosila je više od 36 milijardi EUR. Komisija je procjenu dovršila u listopadu 2022. i podnijela prijedlog COM(2022) 665 od 14. listopada 2022. proračunskom tijelu. Potencijalni iznos pomoći za sedam zahtjeva za FSEU (BE, DE, EL, ES, LU, NL i AT) izračunan je na ukupno 1,9 milijardi EUR. Budući da je taj iznos znatno premašio raspoloživa proračunska sredstva, iznosi pomoći po zemlji razmjerno su smanjeni. Primijenjen je korektivni faktor od 62,3 % jer su ukupna raspoloživa sredstva za FSEU 2022. iznosila 718,5 milijuna EUR, što odgovara 37,7 % iznosa koji je trebalo isplatiti.

Detaljna raščlamba štete koju je pretrpjelo sedam država članica i njihova potpora iz FSEU-a:

- **NJEMAČKA**

  Ukupna šteta uzrokovana poplavama iznosila je gotovo 30 milijardi EUR te se stoga smatra „prirodnom katastrofom velikih razmjera”. Prag za „prirodne katastrofe velikih razmjera” odnosi se na slučajeve u kojima je izravna šteta procijenjena na više od 3 milijarde EUR u cijenama iz 2011. ili više od 0,6 % bruto nacionalnog dohotka zemlje, ovisno o tome koji je iznos niži[4]. Nakon donošenja Provedbene odluke C(2023) 1824 od 14. ožujka 2023. Komisija je Njemačkoj 11. travnja 2023. isplatila 612 611 256 EUR.

- **BELGIJA**

  Smatra se da je i Belgija pretrpjela „prirodnu katastrofu velikih razmjera” jer je ukupna izravna šteta iznosila 5,6 milijardi EUR, što je znatno iznad relevantnog praga za katastrofe. Nakon donošenja Provedbene odluke C(2023) 1556 od 1. ožujka 2023. Komisija je Belgiji 27. ožujka 2023. isplatila 87 737 427 EUR.

- **NIZOZEMSKA**

  Nizozemska je pretrpjela ukupnu štetu od 500 milijuna EUR. Zahtjev se odnosio na „prirodnu katastrofu u susjednim zemljama” jer su se zahtjevi za istu katastrofu iz susjednih zemalja Njemačke i Belgije smatrali „prirodnim katastrofama velikih razmjera”. Nakon donošenja Provedbene odluke C(2022) 9864 od 16. prosinca 2022. Komisija je Nizozemskoj 28. prosinca 2022. isplatila 4 713 027 EUR.

- **AUSTRIJA**

  Zahtjev Austrije također se odnosio na „prirodnu katastrofu u susjednoj zemlji” jer se zahtjev za istu katastrofu iz susjedne zemlje Njemačke smatrao „prirodnom katastrofom velikih razmjera”. Ukupna šteta iznosila je 84,6 milijuna EUR. Komisija je 19. prosinca 2022. donijela Provedbenu odluku C(2022) 9904, a Austriji je 27. prosinca 2022. isplatila 797 520 EUR.

- **LUKSEMBURG**

  Zahtjev Luksemburga također se odnosio na „prirodnu katastrofu u susjednim zemljama” jer su se zahtjevi za istu katastrofu iz susjednih zemalja Njemačke i Belgije smatrali „prirodnim katastrofama velikih razmjera”. Ukupna šteta dosegnula je 193,3 milijuna EUR. Komisija je 16. prosinca 2022. donijela Provedbenu odluku C(2022) 9875, a 27. prosinca 2022. isplatila 1 822 056 EUR.

[4] Uredba (EU) br. 661/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2012/2002 o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije (SL L 189, 27.6.2014., str. 143.).

- **ŠPANJOLSKA – ERUPCIJA VULKANA**

  Zahtjev Španjolske smatrao se „regionalnom prirodnom katastrofom”. Komisija je 21. ožujka 2022. donijela Provedbenu odluku C(2022) 1802 o dodjeli predujma u iznosu od 5 391 796 EUR za pomoć u hitnim operacijama i operacijama oporavka nakon katastrofe. Predujam je isplaćen 2. svibnja 2022.

  Komisija je 19. prosinca 2022. donijela Provedbenu odluku C(2022) 9899 o dodjeli financijskog doprinosa iz FSEU-a Španjolskoj u iznosu od 9 449 589 EUR. Preostali iznos od 4 057 793 EUR isplaćen je 27. prosinca 2022.

- **GRČKA – POTRES**

  Zahtjev Grčke smatrao se „regionalnom prirodnom katastrofom”. Komisija je 26. travnja 2022. donijela Provedbenu odluku C(2022) 2599 o dodjeli predujma u iznosu od 896 375 EUR, koji je Grčkoj isplaćen 19. svibnja 2022.

  Prijedlog Komisije COM(2022) 665 od 14. listopada 2022. podnesen je proračunskom tijelu, koje ga je odobrilo u prosincu 2022. Slično kao i u prethodno navedenih šest zahtjeva, predloženi iznos pomoći dodijeljen Grčkoj morao je biti razmjerno smanjen. Komisija je 19. prosinca 2022. donijela Provedbenu odluku C(2022) 9865 o dodjeli financijskog doprinosa iz FSEU-a Grčkoj. Preostali iznos od 455 511 EUR isplaćen je 27. prosinca 2022.

➢ ***2022.***

RUMUNJSKA – SUŠA

U razdoblju od ožujka do kolovoza 2022. Rumunjsku je zahvatila teška suša velikih razmjera. U usporedbi sa sličnim ranijim događajima, ova se suša istaknula zbog svojeg intenziteta i veličine područja koji je zahvatila. Suša i dva uzastopna toplinska vala negativno su utjecali na poljoprivredni sektor (posebno na poljoprivredne kulture).

Rumunjska je u rujnu 2022. podnijela zahtjev za doprinos iz FSEU-a. Prema rumunjskim tijelima ukupna prijavljena izravna šteta iznosila je 1,3 milijarde EUR. Rumunjska nije zatražila predujam.

Na temelju prijedloga Komisije COM(2023) 381 od 23. kolovoza 2023. proračunsko tijelo Rumunjskoj je odobrilo isplatu 33 895 935 EUR iz FSEU-a. Komisija je 30. studenog 2023. donijela Provedbenu odluku C(2023) 8477 o dodjeli financijskog doprinosa iz FSEU-a. Plaćanje je izvršeno 14. prosinca 2023.

ITALIJA – POPLAVE

U rujnu 2022. obilne padaline prouzročile su katastrofalne riječne i bujične poplave u regiji Marche u Italiji, što je dovelo do uništenja ili oštećenja infrastrukture te javnih i privatnih zgrada i dobara. Događaj je imao dramatične posljedice (12 osoba izgubilo je život, a jedna je osoba nestala) i prouzročio ozbiljne gospodarske gubitke.

Italija je podnijela zahtjev za potporu iz FSEU-a u prosincu 2022., ali nije zatražila predujam. Ukupna izravna šteta iznosila je gotovo 670 milijuna EUR.

Na temelju prijedloga Komisije COM(2023) 381 od 23. kolovoza 2023. proračunsko tijelo odobrilo je Italiji isplatu 20 939 095 EUR iz FSEU-a. Komisija je 5. prosinca 2023. donijela

Provedbenu odluku C(2023) 8598 o dodjeli financijskog doprinosa iz FSEU-a. Plaćanje je izvršeno 14. prosinca 2023.

FINANCIRANJE

Pojedinačni iznosi pomoći koje je predložila Komisija izračunani su primjenom metode o kojoj je odlučeno 2002. i koja se otad primjenjivala u svim slučajevima. Temelji se na prihvaćenoj ukupnoj izravnoj šteti prouzročenoj katastrofom u odnosu na relativno bogatstvo pogođene zemlje, što se očituje u pragu za katastrofu velikih razmjera (vidjeti Prilog I.).

U skladu s tim, na „prirodne katastrofe velikih razmjera" primjenjuje se progresivni sustav u dva koraka, pri čemu zemlja dobiva nižu stopu pomoći od 2,5 % ukupne izravne štete za dio štete ispod praga i veći udio pomoći od 6 % za dio štete koji premašuje prag. Ta se dva iznosa zbrajaju. Za „regionalne prirodne katastrofe" i „prirodne katastrofe u susjednoj zemlji" dobiva se 2,5 % ukupne izravne štete.

Nakon što su Europski parlament i Vijeće odobrili mobilizaciju i u proračunu EU-a na raspolaganje stavili potrebna proračunska sredstva, Komisija je donijela provedbene odluke o dodjeli pomoći pojedinačnim zemljama te zatim isplatila njezin puni iznos. U slučajevima u kojima je dodijeljen predujam isplaćen je samo preostali iznos ukupnog doprinosa.

U prilozima provedbenim odlukama navedeni su opći opis predviđene upotrebe novca, tijela koja su države korisnice imenovale za obradu doprinosa iz FSEU-a te neovisno tijelo odgovorno za reviziju i kontrolu.

Detaljne financijske tablice nalaze se u Prilogu II. ovom izvješću.

U izvještajnom razdoblju Europski parlament i Vijeće, kao proračunsko tijelo, odobrili su na prijedlog Komisije 30 financijskih doprinosa iz FSEU-a. Komisija je predstavila svoj prijedlog za mobilizaciju FSEU-a u sljedećim skupinama:

- 2021.

- Komisija je 24. ožujka 2021. donijela Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o mobilizaciji FSEU-a[5] u iznosu od 484 199 841 EUR radi pružanja pomoći Grčkoj i Francuskoj nakon regionalnih prirodnih katastrofa koje su se dogodile u tim zemljama 2020., kao i 20 država članica i zemalja pristupnica (Albanija, Austrija, Belgija, Crna Gora, Češka, Estonija, Francuska, Grčka, Hrvatska, Irska, Italija, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Njemačka, Portugal, Rumunjska, Srbija, Španjolska) kao odgovor na izvanredno stanje velikih razmjera u području javnog zdravlja uzrokovano pandemijom bolesti COVID-19 početkom 2020. Tom prijedlogu o mobilizaciji priložen je Nacrt izmjene proračuna br. 2/2021[6] u kojem se predlaže prijenos 47 981 598 EUR iz neiskorištenih dodijeljenih sredstava za 2020. izravno u operativnu proračunsku liniju FSEU-a i DEC[7] br. 03/2021 u kojem se predlaže prijenos iznosa od 427 543 750 EUR iz pričuvne linije pričuve za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR) u operativnu proračunsku liniju FSEU-a, i za obveze i za plaćanja.

[5] COM(2021) 201 final.
[6] COM(2021) 200 final.
[7] Zahtjev za prijenos odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje u skladu s člankom 31. Financijske uredbe.

Proračunsko tijelo donijelo je 20. svibnja 2021.[8] prijedlog o mobilizaciji kako bi se i. Grčkoj i Francuskoj dodijelilo 86 744 920 EUR pomoći iz FSEU-a u vezi s prirodnim katastrofama; te ii. 20 država članica i zemalja kandidatkinja dodijelilo 529 347 741 EUR pomoći kao odgovor na izvanredno stanje velikih razmjera u području javnog zdravlja uzrokovano pandemijom bolesti COVID-19.

- Komisija je 29. listopada 2021. donijela Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o mobilizaciji FSEU-a[9] radi pružanja pomoći Hrvatskoj u vezi s nizom potresa koji je započeo 28. prosinca 2020. Prijedlogu o mobilizaciji priložen je odgovarajući DEC br. 28/2021, u kojem se predlaže prijenos 277 866 852 EUR iz pričuvne linije SEAR-a u operativnu proračunsku liniju FSEU-a, i za obveze i za plaćanja. Prijedlogom o mobilizaciji obuhvaćen je puni iznos koji je trebalo mobilizirati, dok je DEC uzeo u obzir već isplaćeni predujam i predložio prijenos preostalog iznosa od 277,9 milijuna EUR.

  Proračunsko tijelo donijelo je 15. prosinca 2021. prijedlog o mobilizaciji[10] kojim je Hrvatskoj dodijeljeno 319,2 milijuna EUR potpore iz FSEU-a nakon razornih potresa koji su pogodili Sisačko-moslavačku, Karlovačku i Zagrebačku županiju u prosincu 2020. i siječnju 2021.

➢ 2022.

- Komisija je 14. listopada 2022. donijela Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o mobilizaciji FSEU-a[11] radi pružanja pomoći Njemačkoj, Belgiji, Nizozemskoj, Austriji, Luksemburgu, Španjolskoj i Grčkoj nakon prirodnih katastrofa koje su se dogodile u tim zemljama 2021. Tom prijedlogu o mobilizaciji priložen je DEC br. 20/2022, u kojem se predlaže prijenos 668 482 761 EUR iz pričuvne linije SEAR-a u operativnu proračunsku liniju FSEU-a, i za obveze i za plaćanja.
- Proračunsko tijelo donijelo je 14. prosinca 2022. prijedlog o mobilizaciji[12] kojim je dodijeljena pomoć iz FSEU-a u iznosu od 718 482 761 EUR sljedećim zemljama: i. Belgiji, Njemačkoj, Luksemburgu, Nizozemskoj i Austriji zbog poplava u srpnju 2021.; ii. Španjolskoj zbog erupcije vulkana na otoku La Palmi 19. rujna 2021.; i iii. Grčkoj zbog potresa na Kreti 27. rujna 2021. Predujmovi u iznosu od 5 391 796 EUR i 896 375 EUR već su isplaćeni u ožujku 2022. za Španjolsku i u travnju 2022. za Grčku. Nakon donošenja provedbene odluke Komisije o dodjeli pomoći preostali iznos od 18 134 078 EUR isplaćen je 27. i 28. prosinca 2022. Grčkoj, Španjolskoj,

[8] Odluka (EU) 2021/885 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije radi pružanja pomoći Grčkoj i Francuskoj u vezi s prirodnim katastrofama te Albaniji, Austriji, Belgiji, Crnoj Gori, Češkoj, Estoniji, Francuskoj, Grčkoj, Hrvatskoj, Irskoj, Italiji, Latviji, Litvi, Luksemburgu, Mađarskoj, Njemačkoj, Portugalu, Rumunjskoj, Srbiji i Španjolskoj u vezi s izvanrednim stanjem u području javnog zdravlja (SL L 194, 2.6.2021., str. 40.).

[9] COM(2021) 963 final.

[10] Odluka (EU) 2022/49 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2021. o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije radi pružanja pomoći Hrvatskoj u vezi s nizom potresa koji je započeo 28. prosinca 2020. (SL L 9, 14.1.2022., str. 37.).

[11] COM(2022) 665 final.

[12] Odluka (EU) 2023/68 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije radi pružanja pomoći Njemačkoj, Belgiji, Nizozemskoj, Austriji, Luksemburgu, Španjolskoj i Grčkoj nakon prirodnih katastrofa koje su se dogodile u tim zemljama tijekom 2021. (SL L 7, 10.1.2023., str. 25.).

Luksemburgu, Nizozemskoj i Austriji. Belgija je 2023. primila potporu iz FSEU-a u iznosu od 612 611 256 EUR, a Njemačka 87 737 427 EUR.

ZAKLJUČENJA

Člankom 8. stavkom 3. Uredbe utvrđeno je da država korisnica u roku od 24 mjeseca od datuma isplate financijskog doprinosa mora podnijeti izvješće o financijskom izvršenju („izvješće o provedbi”) s izjavom u kojoj potkrepljuje rashode („izjava o valjanosti”).

Komisija je zaključila tri predmeta FSEU-a 2021. i tri 2022.

- ***ZAKLJUČENJA IZ 2021.***

Mađarska, poplave 2010.: financijski doprinos iz FSEU-a iznosio je 22 485 772 EUR. Mađarska je dostavila izvješće o provedbi i izjavu o valjanosti u svibnju 2013. Nakon pojašnjenja brojnih pitanja povezanih s izjavom o valjanosti, spis je u siječnju 2021. zaključen bez financijskih ispravaka.

Italija, ledene poplave i odroni tla 2013.: financijski doprinos iz FSEU-a iznosio je 16 310 467 EUR. Talijanska tijela dostavila su izvješće o provedbi i izjavu o valjanosti u travnju 2017. Italija je prijavila 17 046 958,22 EUR prihvatljivih rashoda, što je više od doprinosa FSEU-a u iznosu od 16 310 467 EUR. Izjava o valjanosti prihvaćena je, a spis je zaključen u ožujku 2021.

Bugarska, teški zimski uvjeti 2015.: financijski doprinos iz FSEU-a iznosio je 6 377 815 EUR. Bugarska je dostavila izvješće o provedbi i izjavu o valjanosti u studenom 2017. Na temelju informacija koje je dostavila Bugarska prihvatljivi rashodi u okviru FSEU-a iznosili su 6 140 983,69 EUR, što je 236 839,16 EUR manje od primljenog iznosa. U izvješću o provedbi bugarska tijela izvijestila su da je na kraju razdoblja provedbe na računu ostalo 7,85 EUR kamata i da se nisu mogle potrošiti na prihvatljive operacije. Komisija je odlučila da je potrebno primijeniti financijski ispravak u iznosu od 236 839,16 EUR te je o tome obavijestila Bugarsku u rujnu 2019. U svojem odgovoru iz siječnja 2020. bugarska tijela prijavila su dodatne nepotrošene kamate u iznosu od 690,23 EUR koje su se morale dodati iznosu povrata. U veljači 2020. Komisija je primila ukupan iznos od 237 529,39 EUR, a spis je zaključen u siječnju 2021.

- ***ZAKLJUČENJA IZ 2022.***

Hrvatska, poplave 2014.: financijski doprinos iz FSEU-a iznosio je 8 616 263 EUR. Hrvatska je dostavila izvješće o provedbi u travnju 2017. Na temelju informacija koje je dostavila Hrvatska i nalaza prihvatljivi rashodi u okviru FSEU-a iznosili su 11 736 261,85 EUR, što je za 3 119 998,85 EUR više od financijskog doprinosa FSEU-a. Komisija je stoga odlučila da nije potrebno primijeniti financijski ispravak te je spis zaključen u svibnju 2022.

Srbija, poplave 2014.: financijski doprinos iz FSEU-a iznosio je 60 224 605 EUR. Srbija je dostavila izvješće o provedbi u svibnju 2017. Nakon revizijske analize Komisija je zaključila da nije potrebno primijeniti financijske ispravke. Stoga je spis zaključen u ožujku 2022.

Portugal, požari 2016.: financijski doprinos iz FSEU-a iznosio je 3 925 000 EUR. Portugal je dostavio izvješće o provedbi i izjavu o valjanosti u svibnju 2019. Na temelju informacija koje je dostavio Portugal prihvatljivi rashodi u okviru FSEU-a iznosili su 4 037 711 EUR, što je za 112 711 EUR više od doprinosa FSEU-a. Komisija je stoga zaključila da se izjava o valjanosti može prihvatiti i da nije potrebno primijeniti financijski ispravak. Spis je zaključen u svibnju 2022.

ZAKLJUČCI

U 2021. i 2022. ponovno se pokazalo da prirodne katastrofe, od kojih su mnoge uzrokovane klimatskim promjenama, postaju sve češće u Europi i drugdje u svijetu, što ima nemjerljive posljedice na ljudske živote, gospodarstvo i ekosustave. Iako su 2021. dominirale poplave, živote ljudi ugrozili su i erupcija vulkana i katastrofalni potres. Nadalje, od ožujka do rujna 2022. vladalo je iznimno suho razdoblje, što je dovelo do suše i šumskih požara na mnogim europskim područjima. Prema studiji koju je proveo Zajednički istraživački centar[13], ta je suša bila intenzivnija i opsežnija kad je riječ o pogođenim područjima u usporedbi s prošlim sličnim događajima.

U 2021. i 2022. zabilježen je manji broj zahtjeva u odnosu na 2020., koja se pokazala jednom od najzahtjevnijih i najtežih godina za FSEU jer je njegovo područje primjene prošireno na izvanredna stanja velikih razmjera u području zdravlja. Međutim, dogodile su se dvije posebno razorne prirodne katastrofe.

- Prva je bila niz potresa u Hrvatskoj u razdoblju od prosinca 2020. do siječnja 2021., koji su uglavnom pogodili grad Petrinju i područje Sisačko-moslavačke županije. Komisija je Hrvatskoj isplatila ukupno 319 192 359 EUR za oporavak nakon katastrofe.
- Druga se odnosila na velike bujične poplave u srpnju 2021. u pet zapadnih država članica (Belgija, Njemačka, Luksemburg, Nizozemska i Austrija), koje su primile 707,7 milijuna EUR pomoći iz FSEU-a.

Iznos isplaćen za samo te dvije katastrofe više je nego dvostruko premašio ukupni proračun EUSF-a za 2021. od 500 milijuna EUR u cijenama iz 2011. Slučaj poplava u zapadnoj Europi bio je jedinstven jer je ukupni trošak štete bio toliko visok da FSEU nije mogao ispuniti sve zahtjeve za sredstvima iz proračuna pa je trebalo primijeniti razmjerno smanjenje od 62 % kako bi se osiguralo jednako postupanje prema pogođenim državama članicama.

Sve veći broj i razmjer prirodnih katastrofa 2020. i 2021., kao i pomoć FSEU-a za izvanredno stanje u području javnog zdravlja uzrokovano bolešću COVID-19, stvorili su dosad nezabilježenu potražnju i znatan proračunski pritisak na ograničena sredstva dodijeljena FSEU-u u okviru Uredbe o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027.

Katastrofe povezane s klimatskim promjenama u EU-u sve su češće, a **iznos raspoloživ za FSEU 2021. bio je niži u apsolutnom i relativnom smislu nego 2002. pri uspostavi Fonda**. U razdoblju od 2002. (kad je uspostavljen FSEU) do 2013. najveći godišnji iznos dodijeljenih sredstava bio je 1 milijarda EUR po tekućim cijenama. U 2021., **prvi put od osnivanja FSEU-a**, na prihvatljive zahtjeve 20 zemalja povezane s bolešću COVID-19 **nisu se mogli u**

[13] Europska komisija, Zajednički istraživački centar, *Drought in Europe - August 2022* (Suša u Europi – kolovoz 2022.). Dostupno na: https://edo.jrc.ec.europa.eu/documents/news/GDO-EDODroughtNews202208_Europe.pdf.

cijelosti isplatiti zatraženi iznosi (izračunani primjenom prihvaćene metodologije) jer je ukupni iznos pomoći izračunan za sve te zemlje premašio raspoloživa proračunska sredstva. Stoga je za svih 20 zemalja korisnica pomoć iz FSEU-a povezana s pandemijom bolesti COVID-19 razmjerno smanjena, a na svoje su zahtjeve primile 47 % ukupne potencijalne pomoći koja je izračunana primjenom prihvaćene i dosljedno primijenjene metodologije. Nadalje, **veća nesigurnost kad je riječ o sredstvima koja bi u pričuvi za solidarnost i pomoć u nuždi bila posebno namijenjena za FSEU** dodatno je opteretila Fond i ponekad odgodila mobilizaciju pomoći.

S obzirom na to da broj zahtjeva i traženi iznosi posljednjih godina rastu, jasno je da su potrebe za pomoći iz Fonda i solidarnošću u EU-u sve veće. Tu bi činjenicu trebalo uzeti u obzir i u budućnosti dodijeliti više sredstava za proračun FSEU-a.